

Posudek na diplomovou práci

Michaela Falátková

Překlad, výklad a analýza textu *Liber Sancti Jacobi* (V. kniha)

Těžištěm předložené diplomové práce je překlad latinského textu, páté knihy *Liber Sancti Iacobi*, který je doplněn úvodní studií a poznámkami pod čarou. Jde o velmi významný a zajímavý pramen, který nebyl dosud dostupný v českém překladu.

Samotný překlad je velmi povedený, chyb a nepřesností není mnoho. Z těch podstatnějších vybírám např.:

s. 38:

res necessarie
všechno zboží

s. 40:

dum in secretis locis uel in solitudinibus rapacitatis causa latens
když je na skrytém místě nebo sám skrytý v záloze

s. 46:

ten, který by ji rozbil, Pánem na věky proklet by byl, i s Jiljím a svatým řádem celým.

s. 47:

manibus ostendunt Dominum apostolis, singulis manibus sursum elevatis, singulisque deorsum inclinatis.

Ukazují apoštolům Pána tak, že jeden směřuje rukama do výšky a druhý směrem k zemi.

s. 48:

V. KL. Iunii
o červnových Kalendách

s. 50:

usque ad Provincie patriam per mare, scilicet per portum Marsilie peruenit
dorazila... do krajiny Provence, to znamená do Marseille

s. 54:

Huic insuper in concilio sedere cupienti terra subter eum eleuans sedem prestitit...
Když si kdosi sedící na koncilu na zemi pod ním přál sednout, Hilarius vstal a nabídl mu své místo...

s. 56:

votis animoque propinquus
v duchu však blízko k vám

s. 57:

jemuž podobný se nalézá na celém světě
cui in toto mundo similis nequit inveniri

s. 59:

vypátral ve své vlasti Židy, kteří v Jeruzalémě odsoudili Pána ke smrti a nechal je popravit mečem

et quos in ea patria Iudeos repperit, propter illos qui Hierosolimam nece Dominum dampnauerant... gladio peremit.

s.63:

corpus dignissimum summopere atque studiosissime... uisitandum est.

...by měli... s největší oddaností navštívit nadevše nejdůstojnější tělo....

s. 69

Paradisus vero ille tantus est, quantum iactus est lapidis in utraque parte,

Náměstíčko není nijak rozlehlé.

s. 70

caput fetidum

zapáchající lebku

Dále jsou zde poměrně časté chyby v interpunkci – v užívání čárek. Méně významné neobratnosti v překladu zahrnují např.: „je plný špatnosti, tmavé pleti, nepřátelského vzezření...“ (s. 40), „mu nechtěl dát jeho tribut“ (s. 41), „těla svatých spočívajících na cestě“ (s. 43), „kde uctivě spočívá“ (*honorifice iacet*, s. 44), „má veliké tvar číše“ (s. 47), „kde údolí vedl poustevnický život“ (s. 48), „dalšími Pánovy žáky“ (s. 50), „stejně, jako když by ji zpíval“ (s. 53).

Největší problém práce vidím v nakládání se sekundární literaturou. Studentka samozřejmě vychází z velmi podrobných komentářů k tomuto textu, ne vždy však na ně náležitě odkazuje. Její poznámky pod čarou u překladu jsou až na několik málo výjimek převzaty z kritické edice z roku 1998, ne vždy jsou ale jako takové označeny – často studentka prezentuje jako svůj názor to, co přímo přebírá z poznámek k edici (např. pozn. 190 na s. 42 nebo pozn. 313 na s. 66).

Také vzájemné odkazy mezi poznámkami pod čarou jsou poněkud nepřehledné.

Celkově však jde o kvalitní překlad.

Úvodní studie je podstatně slabší. Velmi krátce se dotýká pouze několika základních kontextů textu, chybí celkové hlubší uchopení, analýza a výklad alespoň několika nejdůležitějších pasáží. Přeskakuje mezi tématy, kupí informace aniž by je hierarchizovala, je nepřehledná a nekoherentní. Také zde studentka mnohdy neodkazuje na použitou sekundární literaturu. Za původní část lze snad považovat kapitolku o lexikálních zvláštностech, také ta je ale kratičká a nekoncepční. Když píše „lze tedy vyslovit hypotézu, že oním prastarým nesrozumitelným jazykem byla baskičtina“ (s. 21), jedná se skutečně o studentčinu vlastní hypotézu?

Je samozřejmě otázkou, nakolik vůbec mohla být předložena analýza původní – existující komentáře k textu jsou poměrně podrobné a není snadné k nim dodat něco nového. V každém případě je však třeba poctivě odkazovat na použité sekundární prameny (chybí např. v pozn. 4, 6, 7 a dalších). Použila studentka nějaký sekundární pramen pro kapitolu 1.1.2 „Středověké poutní příručky“? Jsem si jista, že ano, na žádný však neodkazuje. Tato kapitolka také není vůbec nijak uzavřena.

Studentka tvrdí: „Originál *Codexu Calixtinus* se nedochoval“ (s. 25). Odkud tato informace pochází? *Kodex Calixtinus* existuje, kritická edice je na něm založena a kodex je v ní označen C. Možná má studentka na mysli autograf? V této podobě je tato věta v každém případě nepravda.

Také není pravda, že kodex Calixtinus známe „pouze z 12 jeho pozdějších opisů“ (s. 25) – 12 opisů zmíněných v kritické edici je 12 opisů páté knihy kodexu, tedy poutníková průvodce, ne celého kodexu. Studentka z kritické edice přebírá sigly dvanácti dochovaných rukopisů aniž by někde zahrnula informaci, o jaké rukopisy se jedná – takové poznámky jsou pak zcela zbytečné, protože neobsahují použitelné informace (jde o pozn. 101-112 na str. 27).

V úvodní studii jsou také chyby a neobratnosti, nicméně ne ve vyšší než obvyklé míře. (Např.: „můžeme nalézt“ (s. 9), neúplná citace např. v pozn. 3 na s. 9 a v pozn. 50 na s. 19, „pět textů různých žánrů“, s. 25 – zde se jedná spíše o pět souborů textů, chybná interpunkce atp.)

Anglický abstrakt je plný chyb, je třeba jej celý opravit.

Celkově práce představuje velmi povedený překlad s poměrně slabou analýzou. Tato diplomová práce splňuje nároky na diplomovou práci oboru latinská medievistika. Doporučuji ji k obhajobě a navrhuji hodnocení *velmi dobře*.

V Brně 11.6.2016

doc. Lucie Doležalová, PhD